

ยังมีเสียงปืนที่เขายูโต

ชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา มีปัญหาเรื้อรังอยู่ขณะนี้ คือ เรื่องผู้ก่อการร้าย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิมรวมกำลังซ่อนตัวตรงบริเวณเทือกเขายูโต อันเป็นที่ปรากฏธรรมชาติอย่างดี เทือกเขายูโตตอนใต้เรียกว่า “ตะเข็บของสามจังหวัด” ได้แก่ท้องที่เชื่อมโยงกันระหว่างอำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี อำเภอรามัน จังหวัดยะลา อำเภอรือเสาะ และอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส นับว่าเป็นจุดตกมเหตการณ์ร้ายแรงเรื่อยมา และยังมีเสียงปืนที่เขายูโตจนทุกวันนี้

จากหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ได้จากเหล่าร้าย ปรากฏว่ามีเอกสารเกี่ยวกับการแบ่งแยกดินแดน แสดงว่ามีเรื่องการเมืองเข้ามาพัวพันด้วย ทั้งนี้มีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากการยกเลิกระบบพระยาเมืองเป็นเหตุให้ผู้สูญเสียอำนาจ และผลประโยชน์ไม่พอใจ จึงทำการปลุกปั่นยุยงให้ชาวไทยมุสลิมกระทำการต่อต้านต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมือง โดยอาศัยศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นข้ออ้าง กระทั่งเกิดกบฏขึ้นหลายคราว แต่ทางราชการสามารถปราบได้หลายครั้ง จนกบฏบางคนเสียชีวิต บางคนหนีออกนอกประเทศ บางกลุ่มสลายตัวแล้วกลับมาผ่นักกำลัง

ต่อไปอีก จึงไม่สามารถปราบปรามให้เสร็จสิ้นอย่างนับ-พลัน ก็มีตัวตายตัวแทนอยู่เสมอ

เมื่อปี 2512 ทางเจ้าหน้าที่ได้หลักฐานเกี่ยวกับการแบ่งแยกดินแดน โดยใช้ชื่อย่อว่า T.N.B.R.P. (Tranta National Babas Republic of Pattani) แปลว่า “กลุ่มทหารประชาชนเสรีปัตตานี” มี นายเปาะเยะ หรือ คือระ เป็นหัวหน้าฝ่ายทหารป่า และ นายหะยียูโซะ จะปะกียา เป็นหัวหน้าฝ่ายการเมือง ต่อมาเมื่อปี 2514 ทางการใต้เอกสารลับเป็นใบปลิวของพวกขบวนการแบ่งแยกดินแดน หลาย ครั้ง หลาย คราว ขบวนการดังกล่าวได้จัดตั้งกองทัพ ปลดแอก ขึ้นใช้ชื่อว่า “The National Liberation Front of the Pattani Republic” แปลว่า “แนวก่ออิสรภาพแห่งชาติของสาธารณรัฐปัตตานี” การปลุกปั่นประชาชนให้สนับสนุนขบวนการโดยใช้กลุ่มโจรผู้ร้ายใน ท้องที่ เป็น หน่วย กำลัง กอปรก่อความสงบสุขของสุจริตชน

ถ้าจะถามว่าใครคือผู้ทรงอิทธิพล หรือเจ้าพ่อ มาเฟียร์แห่งเทือกเขายูโต คำตอบคือ เปาะสุ และ เปาะเยะ ปัจจุบันเปาะสุมีอิทธิพลถึงขั้นทุกวัน บรรดาโจรหลายกลุ่มยอมสยบหัวให้ ทั้งนี้เพราะ เปาะสุ หรือ ปะชู วามมดีชา เคยเป็นครู โรงเรียนบ้านจะรังตาตัง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา อันเป็นที่ภูมิลำเนาเดิม ปรากฏ

ว่าชาวบ้านศรัทธาเขามาก อีกประการหนึ่ง เจ้าพ่อสามารถতিকษ์ข้าราชการผู้ใหญ่ได้โดยตรง ถึงแม้เขาเคยมอบตัวต่อผู้ยึดถึงกับตีตราขังมาแล้ว แต่เมื่อปลดปล่อยออกมา เปาะสูไม่ยอมมลอกเขี้ยวเล็บ กงครองตำแหน่งเจ้าพ่อเขาบูโตเรื่อยมา สมุนเอกของเปาะสูคือ วาวิซามะ อธิทกัณัน ตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และ สมะมะแอ โกลค ลูกเขยและมีือป็นของเจ้าพ่อ แนวความคิดของเขามีได้ฝึกฝนพวกนิยมเจ้าเมือง กลับเอนเอียงไปทางสังคมนิยม

เจ้าพ่อเขาบูโตเขตบ้านเหนือที่ ทรง อธิธิ พล อีกผู้หนึ่ง คือ เปาะเยะ หรือ รายอบูเกะ ชื่อจริง คือ คือ—ระ มะติเยาะ เขาเป็นคน ตำบลปลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ตอนวัยหนุ่มเปาะเยะเป็นผู้รับใช้ใกล้ชิดกับ ทวนกูบัตตารอ ลูกของพระยาสายบุรี ก่อนมหาสงครามเอเซียบูรพา ทวนกูบัตตารออพยพไปอยู่มาเลเซีย เปาะเยะเริ่มต้นเป็นโจรสลัด และปี ๒๔๑๑ ขึ้นบกอาละวาดที่เขามูโต เขาเคยไปอาศัยกับ เปาะสูที่หมู่บ้านจะรังคาง ทำหน้าที่เป็นหน่วยพิฆาตสังหาร และไต่เต้าเป็น เจ๊ะค้อเลาะ (ตำแหน่งรองหัวหน้า) จนกระทั่งเป็นเจ้าพ่อหรือเปาะเยะอีกก๊กหนึ่ง

แนวโน้มของกลุ่มเปาะเยะ มุ่งภักดีต่อพวกพระยาเมือง และต้องการแบ่งแยกดินแดนอย่างจริงจัง เมื่อต้นปี 2514 กลุ่มเปาะเยะถูกรวบอย่างหนัก จนกระทั่งบริวารของเขากระจัดกระจาย แต่ แวและ แอแก็ง สมุนเอกของเขายังมีภักดีอยู่จนทุกวันนี้ ส่วนเปาะเยะเองบางข่าวบอกว่าหายไปทางมาเลเซีย บางข่าวบอกว่ายังกบดานอยู่ที่เขามูโต

สำหรับจำนวนโจรบนเขาบูโตนั้น เมื่อปี 2516 ฝ่ายปราบปรามได้ทำสถิติดังนี้ คือ จังหวัดปัตตานีมี 17 กลุ่ม จังหวัดยะลามี 12 กลุ่ม และจังหวัดนราธิวาสมี 20 กลุ่ม รวมกำลังโจรทั้ง 3 จังหวัด ไม่ต่ำกว่า 500 คน

ตัวอย่างกลุ่มผู้ก่อการร้ายใน 3 จังหวัด

จังหวัดปัตตานี

- (1) กลุ่มเซ็ง โต๊ะเจ๊ะนิ (เซ็งลูกไม้ไฟ) ควบคุมพื้นที่ อำเภอมายอ อำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี กับบางส่วนของอำเภอเมืองยะลา อำเภอเยหา อำเภอบันนังสตา และตอนเหนืออำเภอรามัน จังหวัดยะลา
- (2) กลุ่มเจ๊ะปอ กูโน (เจ๊ะปอ น้ำใส) ตำบลมูโบะฮิโร อำเภอมายอ และตำบลเขาคูม ตำบลเกาะมาวี อำเภอยะรัง
- (3) กลุ่มเจ๊ะปอ เต็ง (เจ๊ะปอ น้ำดำ) ตำบลน้ำดำ และตำบลปาก อำเภอมายอ
- (4) กลุ่มมามู ปอดอฮิง (มามูเล็ก) ตำบลไม้แก่น อำเภอสายบุรี
- (5) กลุ่มมะโซ มะติเยาะ (สุโนโซะ) ตำบลละหาร ตำบลมะนังตาลำ อำเภอสายบุรี

๖ ๗

จังหวัดยะลา

- (1) กลุ่มปะชู วาแมติซา (เปาะสู) ตำบลท่าธง อำเภอรามัน
- (2) กลุ่มยูไซ๊ะ คามิ (ยูไซ๊ะ บาตัสตั้ง) ตำบลถอยค้อค้อระ ตำบลไม้แก่น อำเภอรามัน
- (3) กลุ่มสมะมะแอ บากง ตำบลวังพญา ตำบลบือมิง อำเภอรามัน
- (4) กลุ่มค้อเลาะ ลาแม อำเภอเยหา ตำบลตะวันตกเฉียงใต้
- (5) กลุ่มนาแวน กอเดร์ อำเภอเยหา ตำบลตะวันออก

๗ ๘

จังหวัดนราธิวาส

- (1) กลุ่มคือระ มะติเยาะ (เปาะเยะ) เทือกเขาบูโดต้นเหนือซึ่งเป็น ตะเข็บ ของ 3 จังหวัด
- (2) กลุ่มตาโอ๊ะ อาแวตะ ตำบลกาเยาะมาตี อำเภอบาเจาะ
- (3) กลุ่มมามู ตูแกบือซี ตำบลปะลูลาสาเมา อำเภอบาเจาะ
- (4) กลุ่มมือราเฮง (มือราเฮง ลูกลิงป่า) ตำบลบาเจาะ ตำบลบาเราะใต้ อำเภอ บาเจาะ
- (5) กลุ่มอาแว บูเก๊ะ (โตะกาฮง) เขตบ้าน เห็นอำเภอหรือเสา

(จากหนังสือคำบรรยายเรื่องประวัติและสถานการณ์ของ ชก. โดย พ.ต.อ.กันปนาท จินทวีโรจน์ รอง ผบค. ภ. เขต ๑)

ก่อนพูดถึงรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ก่อ การร้าย ต่อไป ขอพูดถึงชื่อเสียงเรียงนามของโจร กล่าวคือ โจรคนใด มีชื่อเสียงได้รับความยกย่อง ถึงกับตั้ง สมญาอย่างเล็ก สดอย เช่น คือระ มาติเยาะ สมญาว่า รายอ บูเก๊ะ (ราชา แห่งขุนเขา) หรือ เปาะเยะ (เจ้าพ่อเยะ) นอกจาก ยกย่องเป็นเจ้าพ่อแล้ว ยังเรียกชื่อตามภูมิลำเนาเดิม เช่น เซ็ง เจ๊ะแมง สมญาว่า เซ็ง ทำน่า (ตำบลทำน่า อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี) เจ๊ะปอ กูโน สมญาว่า เจ๊ะปอ น้ำใส (ตำบลน้ำใส อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี) เปรียบเทียบกับสัตว์ที่ร้าย เช่น เปาะจิ ลูกเสือ แดง ยูโซะ ลูกช้างเผือก นอกจากนั้นโจรแม่นอาวุธ ชนิดใดก็เรียกชื่ออาวุธนั้นพ่วงท้าย เช่น มามะ เอ็ม- สิบสอง มามู เอ็มสิบหก (สมุนมือซ้ายเปาะเยะ)

ปัจจุบันผู้ก่อการร้ายก่อกรวนชาวบ้านหลายวิธี แต่ ที่เด่นที่สุดคือ การเก็บภาษีเดือน ส่วนใหญ่มักเก็บเป็น

รายเดือน เริ่มแรกโจรใช้วิธีนำหนังสือเรียกเงินส่งให้ ตามหมู่บ้าน ต่อมาเปลี่ยนเป็นนำมาบีตไว้ที่ประตูบ้าน และร้านค้าในเวลากลางวัน หรือมีเงินนั้นส่งทางไปรษณีย์ เคยปรากฏว่าปี 2513 ที่ทำการไปรษณีย์แห่งหนึ่งมีหนังสือดังกล่าวผ่านไม่ต่ำกว่าวันละ 40 ฉบับ แต่ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ไม่ทันได้รับหนังสือก็สมัครใจ แสดง ความจำนง ยอมให้ มีเงินนั้นแล้วจะถูกยึดส่วนยก หรือชีวิตตนเอง และครอบครัวจะไม่ปลอดภัย อีกวิธีหนึ่งที่โจรปฏิบัติคือ การจับพ่อค้า ข้าราชการ หรือทายาทเศรษฐีเรียกค่าไถ่ อย่างแพง เมื่อปี 2516 ครูประจำศาล อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ถูกจับถึงจำนวน 5 คน ทำให้ครูอำเภอนี้ ขวัญเสียถึงกับหยุดสอนชั่วคราว ความจริงชาวบ้านที่ถูก โจรเรียกค่าไถ่นั้นมีหลายรายไม่ยอมแจ้งตำรวจ ก็ยอม เสียเงินเพื่อเอาชีวิตไว้เป็นประการสำคัญ

ทัศนคติของบุคคลในท้องถิ่น

เพื่อมิให้พวกเราอยู่กับแบบตัวใครตัวมัน ควร จะศึกษาข้อเท็จจริงให้กระจ่างชัด ผู้จัดทำ สมิแล จึงเดินทางไปยังจุดซึ่งมีปัญหาที่ยากในขณะนี้ คือ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี หนึ่งมีหน่วยเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปราบปรามทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ อ.ส. ร่วมมือปฏิบัติหน้าที่กันอย่าง เข้มแข็ง อดทน โดย ทุกฝ่ายสละแล้วซึ่งชีวิต เพื่อพิทักษ์รักษาความ สุขสงบของภูมิภาคส่วนนี้ ผู้จัดทำ สมิแล ได้พบปะ สันทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ หนึ่งมีชื่อ บุคคลแรกที่เรพบ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครอง (เจ้าตัวขอสงวนนามไว้) โดยให้ข้อเท็จ-จริงดังนี้

ปัญหาการเข้าถึงประชาชน

“เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทุกฝ่ายต้อง พยายาม ปฏิบัติ ตัวและปฏิบัติหน้าที่ให้เข้าถึงประชาชน ให้ได้น้ำใจจาก

ประชาชนให้ดียิ่งขึ้นไปกว่าในปัจจุบัน และให้ถือว่าการ
สร้างความเชื่อถือ สร้างความศรัทธารักใคร่ให้เกิดขึ้นใน
หมู่ประชาชนนั้น เป็นเรื่องสำคัญอันดับแรกที่จะต้องพึง
ปฏิบัติ เพราะว่าหากเจ้าหน้าที่รัฐบาลไม่สามารถสร้าง
ศรัทธาความเชื่อถือให้เกิดขึ้น ในหมู่ ประชาชนได้ สำเร็จ
แล้ว งานอื่น ๆ ของรัฐบาลก็ล้มเหลวไม่สำเร็จตามไป
ด้วย”

ความสามัคคีในหมู่ข้าราชการ

“ข้าราชการต้อง รักษา ความ สามัคคีระ หว่าง กัน
อย่างเหนียวแน่น ข้อนี้หมายความว่า ข้าราชการทุกฝ่าย
ต้องสำนึกว่างานทุกแขนงของรัฐบาล มีความสำคัญต่อ
ส่วนรวมเท่าเทียมกัน มิใช่ว่างานแผนกนี้สำคัญกว่างาน
แผนกโน้น ข้าราชการส่วนนี้สำคัญกว่าราชการส่วนโน้น
งานราชการทุกฝ่ายต้องเดิน ไป สู่จุด มุ่งหมาย พร้อมเพรียง
กันและประสานซึ่งกันและกัน การปฏิบัติงานของรัฐจึง
จะสะดวกและคล่องตัว ทั้งจักบรรลุผลเป็นประโยชน์ต่อ
ส่วนรวม”

ชาวบ้านกลัวใครกันแน่ ?

“ชาวบ้านในท้องที่ อำเภอนี้ ส่วน มาก เรียบ ร้อย
เชื่อฟังและเคารพกฎหมายบ้านเมือง เมื่อเจ้าหน้าที่รัฐบาล
ออกไปปฏิบัติงานตามตำบลเขาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
แต่หลายคนอยู่ในสภาพน้ำท่วมปากเพราะตกอยู่ใต้อิทธิพล
โจร เขาอยู่อย่างเอาตัวรอด ต้องยอมรับว่าเขากลัวทั้งโจร
และเจ้าหน้าที่บางคนที่ประพฤติตนเบียดเบียน ให้เขาเดือด
ร้อน โดยสภาพราษฎรในท้องที่นั้นออกจะล่าหลัง มักตก
อยู่ใต้อิทธิพลของโต๊ะครู คือโต๊ะครูบางคนยังนิยมวัฒนธรรม
และประเพณีเก่า ๆ อยู่มากเกินไป ไม่ยอมพัฒนา
ตามสมัยนิยม พยายามชักนำชาวบ้านให้ยึดของเก่าอย่าง
เหนียวแน่น ในที่สุดชาวบ้านก็ถูกชักจูงอย่างง่ายดาย แต่
อย่างไรก็ตามมีโต๊ะครูบางคนพยายามปรับปรุงแก้ไข แต่สู้

ร.ต.อ. สรรเพชร บรรณาภิบาล
ผู้บังคับกอง สภ.อ. ลายบุรี

โต๊ะครูจึงกล่าวไม่ได้ ในบางเรื่องบางราวแม้ทางราชการ
จะยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือโดยบริสุทธิ์ใจแต่ฝ่ายตรงข้ามกลับ
ทว่าทางราชการไปกดขี่ชาวบ้านก็มี”

ความไม่พอใจของพวกพระยาเมือง

“โดยเฉพาะพวกลูก หลาน ของ พระยา เมือง ที่ ก่อ
ปัญหาความยุ่งยากมาสู่บ้านเมืองขณะนี้ คิดว่าสืบเนื่อง
มาจากกรวดำเนินกุดโลบายทางปกครองมาแต่เดิมของทาง
ราชการขาดความรอบคอบไปบ้าง กล่าวคือ ไม่สนับสนุน
หนุนชูเลี้ยงพระยาเมืองหรือลูกหลานพระยาเมืองภายหลัง
เขาเหล่านี้สูญเสียตำแหน่งหน้าที่ ไปโดยการ เปลี่ยนแปลง
การปกครอง ทำให้เขาเหล่านั้นน้อยเนื้อต่ำใจและรู้สึก
มีปมท้อย จึงได้ซ่องสุมกันเพื่อจะกลับไปสู่ฐานะเดิมอัน
เป็นเหตุหน้าความยุ่งยากมาสู่บ้านเมืองขณะนี้ ถ้าหากว่าเรา
ได้แก้กุดสนับสนุนพระยาเมืองหรือ ลูก หลาน พระ ยาเมือง
ให้มีทั้งเกียรติและหน้าที่ตลอดจนเงิน ใช้จ่ายประจำหน้าที่

แล้ว ก็จะทำให้เขาไม่รู้สึกมีปมต่ออย่างใด และปัญหาชายแทนภาคใต้ก็ไม่เรื้อรังจนบัดนี้

ส่วนเรื่องราวที่ว่าทางฝั่งมาเลเซีย สนับสนุน ลุก-หลานพระยาเมืองให้กิดแบ่งแยกดินแดนนั้น ยังไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด เพียงแต่เมื่อพวกเหล่านั้นช่องลมคบคิดกันจะแบ่งแยกดินแดนและกระทำการ ไม่สำเร็จเพราะทางเจ้าหน้าที่ปราบปรามสืบทราบ พวกเหล่านั้นก็หลบหนีไปอยู่ทางฝั่งมาเลเซีย โดยอาศัยบัตรประจำตัวประชาชน 2 สัญชาติ ใช้สิทธิ์เข้าพักพิงใต้ทั้งฝั่งไทยและฝั่งมาเลเซีย อีกประการหนึ่งมาเลเซียถือว่าพวกนี้เป็นชาว อิสลามด้วยกันหรือมาฝั่งเย็นจึงให้ที่พักอาศัย แต่จะช่วยเหลือทางการเมืองเพื่อเรียกอำนาจคืนมา ก็ถือว่ารัฐบาลมาเลเซียคงไม่เกี่ยวข้องเป็นแน่”

กลุ่มโจรไม่มีเอกภาพในการบังคับบัญชา

“กลุ่มโจรทั้งหลายบรรดาที่มีอยู่ในท้องที่นี้จะแยกจากกลุ่มใดเป็นโจรธรรมดาหรือโจรการเมือง ยังไม่อาจแยกกันได้โดยเด็ดขาด เพราะว่าพฤติกรรมแห่งการกระทำ ความผิดของโจรแต่ละกลุ่มเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เช่น กลุ่มโจรจับชาวบ้านหรือข้าราชการไปเรียกค่าไถ่ อาจเป็นการกระทำของโจรธรรมดาเพื่อต้องการหาเงินหาทองไว้ใช้จ่าย แต่ในเวลาเดียวกันก็เป็นการทำลายขวัญประชาชน และข้าราชการ ทั้งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลไม่สามารถที่จะรักษาหรือให้ความปลอดภัยแก่ประชาชนและข้าราชการได้ ในเวลาเดียวกันกลุ่มโจรก็จะเอาเรื่องเหล่านี้ไปโฆษณาชวนเชื่อเพื่อผลในการแบ่งแยกดินแดนก็ได้

โจรในอำเภอสายบุรีมีสองกลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มนายเปาะสุ กับกลุ่มนายเปาะเยะ นอกจากนี้ก็มีกลุ่มย่อยต่าง ๆ กระจุกกระจายอยู่ตามตำบล และหมู่บ้านที่ห่างไกลออกไป

มองภาพกลุ่มโจรต่าง ๆ แล้ว เห็นว่าแต่ละกลุ่มไม่มีเอกภาพ คือหัวหน้าโจรแต่ละกลุ่มจะคิดทำอะไรทำไปโดยเอกเทศ จะเก็บภาษีเดือนก็ได้ จะเรียกค่าไถ่ก็ได้ จะแบ่งเงินให้กองกลางก็ได้ ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน บางคราวหัวหน้าโจรไม่มั่นนโยบายจะจับข้าราชการ การไปเรียกค่าไถ่ แต่เมื่อลูกน้องจับข้าราชการมามอบให้โดยผลการหัวหน้าโจรต้องตกกระได พลอย โจน ไป กับ ลูกน้อง ด้วยอย่างนี้ก็มีมาก”

ระหว่างเปาะสุกับเปาะเยะ

โจรสองกลุ่มนี้มีอุดมการณ์ตรงกัน เปาะสุ ไม่ต้องการแบ่งแยกดินแดน แต่บอกว่าที่ต้องเป็นโจรก็เพราะไม่ได้รับความเป็นธรรม เขาอยากมอบตัวต่อเจ้าหน้าที่แต่มีเงื่อนไขมากมายจนเจ้าหน้าที่ ฝ่าย บ้าน เมือง ไม่อาจรับเงื่อนไขได้ ส่วน เปาะเยะ กลับเน้นหนักทางด้านการเมืองหวังแบ่งแยกดินแดนเป็นสำคัญ เขาเคยมาทำมาหากินอยู่ในอำเภอสายบุรีเมื่อตอนหนุ่ม ๆ คนรุ่นเก่า ๆ ที่สายบุรีรู้จักดี แต่เจ้าหน้าที่สายบุรีซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ หรือโยกย้ายมาจากถิ่นอื่นไม่รู้จักเปาะเยะเลย เขาเคยยิงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตลาดคันไทร อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แล้วหลบหนีไปอยู่ที่ตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ต่อมาฆ่าครูที่ตำบลท่าธง เลยหลบหนีขึ้นเขาบูโต จนบัดนี้ยังจับไม่ได้

พ่นต่อพ่นดินต่อดิน

บุคคลถัดมาที่เราเข้าพบคือ ร.ต.อ. สรรพเพชร ธรรมารักษ์ ผู้บังคับกอง สภ.อ.สายบุรี เขาเป็นคน กลางคน ผิวคล้ำ ร่าเริงแต่ขี้อึด แข็งแกร่ง หนวดเหนียว มีปากเพิ่มความขรึม และเอาจริงเอาจัง เขาเบื่อกฎเกณฑ์ แบบถึงลูกถึงคนดังนี้

“ขณะนี้พวกเราลี้เลขาขงกัน เพราะต้องรอ คำสั่งจากเบื้องบน ตามผู้ว่าราชการจังหวัดท่านก็ยัง ตอบไม่ได้ ผมเองอยากใช้วิธีพ่นต่อพ่นดินต่อดิน คือพวกเราต้องกล้าเสี่ยงด้วยจริงใจ เราต้องฝึก กำลังต่อสู้กันทุกตำบล ถ้าปล่อยให้เป็นอยู่เช่นนั้น ผม ว่าอาการจะหนักขึ้นทุกวัน เรามัวแต่เจรจาท่องร้องกับ

* ตรีวิชาญ สุขปทุมพันธ์

ครูใหญ่ ร.ร. วัดถันถาวาส ต. ปะเสยะวอ อ. สายบุรี

โจรเสียเวลาโดยใช่เหตุ เรื่องเปาะสูไม่จำเป็นหรือ ครบ ถ้าเราล้มเปาะสูได้ ผมคิดว่าต้องมีตัวแทนยิ่งใหญ่ขึ้นมาอีก และแล้วนักการเมืองหรือข้าราชการของเราจะวิ่งเข้าไปหาเหมือนกับ พ.อ. ณรงค์ กิตติ-ขจร ชุดรัฐบาลเก่าเคยกระทำ การปราบปรามก็ ล้มเหลวเรื่อยมา”

“ผมเองก็คิดว่าถึงแม้เมืองไทยเป็น ประชาธิปไตย ก็ตามที แต่สำหรับประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลาย การแก้ปัญหาบางอย่างใช้วิธีเผด็จการก็เหมาะสมอยู่ ปัญหาผู้ก่อ การร้ายชดเชยเราต้องถ่มมันให้ราบคาบ ผมเองเป็น ตำรวจเหมือนกันกับกมวยหรือโก๋ชน หากขึ้นสังเวียนแล้ว ไม่ชกหรือไม่ตี ปล่อยให้คู่ต่อสู้ทำเอา ๆ ก็กระไรอยู่ สองเดือนแรกที่ผมเหยียบสายบุรี ผมชกไว้อยู่ 6 ศพ นี้ แต่ละครั้งเป็นจุดเดือดของมัน พวกโจรเลยล้างแค้นด้วยการเผารถยนต์แล้วข้ามเรือหนีไป เวลานี้ผมรออยู่อย่างเดียวว่า เมื่อใดทางนครหรือผู้อยู่เบื้องบนจะสั่งให้พวกเรา ทุกฝ่ายร่วมกันเผด็จศึก หากอยู่อย่างนี้เรื่อยไป ผมก็โดน ชาวบ้านว่าตำรวจอ่อนปวกเปียก แต่มทั้งสัญญาให้ว่า “คอเลาะ ขาและ” (คนไม่เอาไหน) ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของผมโดนทำร้ายเสมอ ลูกเมียของเขาชกรับนำ สงสารอย่างยิ่ง ผมเองอยากให้ฝ่ายทหารเข้ามาปราบปราม เปลี่ยนพระเอกเสียบ้าง ทุกวันนี้ทหารเขาก็ยื่นมือเข้ามาช่วย เหมือนกัน โดยตั้งหน่วย ก.ร.ป. กลาง ไกลตำบลละสาพอ แต่เขาเน้นหนักด้านพัฒนาชนบท เลยไปช้อนงานกับ กระทรวงมหาดไทย ผมคิดว่าทหารควรร่วมมือกับตำรวจ ไม่ดีกว่าหรือครับ”

(โปรดอ่านต่อหน้า 18)

ยังมีเสียงปืนที่เขาบูโต

เจ้าพ่อมาเพียรที่สายบุรี

“ชาวบ้านที่ส่วนใหญ่เป็นคนดี ทำมาหากินด้วยความสงบ แต่ด้วยเหตุการณ์ปัจจุบันทำให้เขาต้องทำตัวเหมือนหนู. กราวไตโจรลुकซื้อที่นก็ลอยเหนืออากาศต่างคนต่างเอาตัวรอด ยอมให้โจรเก็บภาษีเดือนกันหาเห็นใจครับ ทุกวันชาวบ้านห่างไกลเขตเทศบาลสายบุรี พวกเขาตกอยู่ใต้อิทธิพลมืด ยอมเลือกบุคคลที่ทาทยกกฎหมายขึ้นเป็นโต๊ะอิหม่า โต๊ะกอเต็บ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผมเชื่อว่าผู้แทนราษฎรก็ต้องอาศัย อิทธิพล พวกนี้คือวังหาใจกันเป็นแถว คงเหมือนภาพยนตร์เรื่องเจ้าพ่อมาเพียร หรือก๊อดฟาเธอร์แหละครับ”

“สมุนโจรส่วนใหญ่มักไปจากชาวบ้านที่ยากจน ขาดการศึกษาและแถมปัญญาอ่อน ประกอบกับศาสนาอิสลามบัญญัติให้ผู้ชายมีภรรยาได้ 4 คน พวกโจรเลยเที่ยวหยอกใช้ตามหมู่บ้านต่าง ๆ แนนอนเต็กหม่มลูกหลานโจร หรือไม่ลูกหลานโจรพากันขึ้นเขาบูโตเป็นทิวแถว”

“พูดถึงเปาะเยะ เดิมมีอิทธิพลมาก หลังจาก

นั้นค่อยสลายตัว สมัยก่อนชาวสายบุรีถึงเวลา 5 โมงเย็นไม่กล้าออกจากบ้าน สายโจรควบคุมออร์เตอร์ใช้ตั้งสนั่นเมือง มันออกเก็บภาษีเดือนกริดไธชาวบ้านทั่วตลาด แต่เราปราบปรามจริงจังมันก็เงียบ อย่างไรก็ตามเดี๋ยวนี้โจรอาจซ่อเปาะเยะกันเกร่อ ผมเข้าใจว่าซ่ออาจซ่าเพราะซ่อคนไทยมุสลิมส่วนใหญ่มักพ้องกัน สายบุรีขณะนี้มีกลุ่มย่อย ๆ ของเปาะเยะ กลุ่มสำคัญคือ อะแวกาง นอกจากนั้นมีกลุ่มอิสระ เช่น กลุ่ม แวและเอแก็ง และกลุ่ม แซง ทำน้ำ ขณะนี้อะแวกาง คำหัวห้าหมื่นบาท ออกอาละวาดมากกว่ากลุ่มอื่น”

ชาวบ้านพูด

หลังจากพวกเขาพบฝ่าย ปก ครอง และ ฝ่าย ปกครองและฝ่ายปราบปรามแล้ว บุคคลถัดมาคือชาวบ้านที่รู้เรื่องเกี่ยวกับผู้ก่อการร้ายดีเยี่ยม ได้แก่ ครูวิชาญ สุขปูลพันธ์ ครูใหญ่โรงเรียนวัดถัมภवास ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี กว่าเวลา 15 ปี ที่เขาคลุกคลีอยู่กับชาวบ้านในป่าลึกไกลเขาบูโต สอนให้เขาเป็นนักสู้ทั้งด้านหน้าที่ และเพื่อความปลอดภัย เขาบอกว่า “ผมต้องพก

(โปรดอ่านต่อหน้า 29)

ยังมีเสียงปืนที่เขาบูโด้

ปืนไปสอนนักเรียนเป็นประจำ ปืนเหตุการณ์รุนแรงยิ่งกว่าปีก่อน สมัยก่อนพวกโจรสลัดใหญ่เห็นปืนมีดปาดตาล ใครเห็นปืนสั้นก็ไอ้รด (อวดดี) ขนบ้าง แต่เดี๋ยวก็มีนม เอ็ม. 16 นะครับ มันเข็มเกริมยิงคนและเรียกค่าไถ่ไม่เลือก พวกข้าราชการเช่นพวกทำงานอำเภอเข้าไปใน หมู่บ้าน ยากเหลือเกิน เดียวพวกชาวบ้านไม่เชื่อมือถึงเข้าไปแจกสิ่งของก็เหมือน กับเอา กล้วย ไป หลอก ถึงแหละครับ”

“พูดถึงขวัญของครูประจำตำบลที่นี่ ผมคิดว่า ตอนนั้นยังไม่ตื่น คงไม่นานพวกโจรสลัดเรียกค่าไถ่อีก ผมคิดว่าถ้าเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นจริง ๆ ครูสายบุรีทุกคนจะหยุดสอน ขอร้องให้ทางการปราบปรามผู้ร้ายให้เด็ดขาด อย่าทำแบบส่งหมา พันซัง (ทำอย่างขอไปที) มันจะแย่งทุกวัน”

“คิดดูเถอะครับเวลานี้ครูถูกจับ เรียกค่าไถ่ ใครเล่ายื่นมือเข้ามาช่วย ผมเคยพูดกับอธิบดีกรมการปกครองคราวท่านมาที่นี่ ผมถามว่ารัฐบาลจะรับผิดชอบครูผู้เคราะห์ร้ายได้ไหม คือ

ช่วยออกเงินค่าไถ่ให้แทน ท่านบอกว่าไม่ได้แถม โยนไปให้สหกรณ์ครู ผมว่าครูกระไรอยู่ สรุปแล้ว สวัสดิภาพของพวกครูเอาแน่ไม่ได้ ส่วนชาวบ้านแบบทาสีตาสาซึ่งเป็นพลเมืองก็น่าเห็นใจอย่างยิ่ง ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลมืด ถึงแม้ว่าเดี๋ยวนี้ราคาขายจะขึ้นถึง ก.ก. ละ 13-14 บาท แต่เขาต้องแบ่งเปอร์เซ็นต์ให้โจรเป็นค่าคุ้มครอง ถ้าใครขัดขืนก็ต้องถูกส่งไปตสวนยาง หรือมันนี่ต้องอพยพหนีไปอยู่ที่อื่น”

ทางออกของครู

“ผมขออย่าว่าวิธี แก่ บัญ หา ให้เด็ดขาด ทางการควรสั่งปิดโรงเรียนชั่วคราวหนึ่ง อย่าไปเสียดายเรื่องความสูญเปล่า ทางการศึกษา เราต้องขจัดตัวมารเสียก่อน ควรให้เจ้าหน้าที่ควบคุมหมู่บ้าน ปืนชาวบ้านทุกกระบอก ยึดไว้ก่อน แล้วปราบปรามพวกมันให้สิ้นซาก โจรจะเก่งกว่าเจ้าหน้าที่ไปไม่ได้แน่ หากเจ้าหน้าที่ทำเหยาแหยะต่อไปอีกครั้งแต่จะขาดทุน ย่อยยับ เดียวนี้พวกผู้ร้ายยังออกปล้นทางทะเล ปล้นทั้งกุ้งทั้งปลาไม่เลือก ชาวบ้านดี ๆ จะทนไหวหรือครับ”

“ผมคิดว่าฝ่ายปกครองและฝ่ายปราบปราม
จะต้องร่วมมือกันต่อสู้ คิคุคุเถอะครับก่อนปี
2509 เขาบูโตะมีโจรกระปริบกระปรอย แต่เจ้า
หน้าทังจับโจรมาขังวันสองวันแล้วปล่อย ก็เหมือน
ปล่อยเสือเข้าป่าเลยมันกำเริบเลิບສານຢູ່ທຸກວັນ”

ข้อคิดจากผู้เขียน

จากการเดินทางไปสนทนากับบุคคลดังกล่าว
ข้างต้น เรายังตัดสินใจไม่ได้ว่า เสียงปืนที่เขาบูโตะ
คงจะดังกัมปนาทหรือจะสงบลง ชาวบ้านผู้เป็น
สุจริตชนขวัญกระเจิงมาเป็นเวลาสิบ ๆ ปี จะได้รับ
ผลกระทบกันอีกแค่ไหน ก็ยังเป็นปัญหาที่เราตอบ
ไม่ได้

เราเห็นว่า ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย
ควรปรึกษาหารือดำเนินนโยบายให้ สอดคล้อง เพื่อ
ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน นั่นคือสันติสุขของประชา

ชน สำคัญว่าเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายจะเอาอย่างใดกันแน่
และขอให้ผู้บังคับบัญชาทางส่วน กลาง มา ร่วม ตัด
สินใจและติดตามผลงานให้ถึงที่สุด อย่างแน่นอน
แต่ฟังข่าวจากเบื้องล่างหรือข่าว หนังสือพิมพ์ เพียง
อย่างเดียว

ปัญหาเกี่ยวกับสามจังหวัดภาคใต้ที่กล่าวมา
เราจะเห็นว่ามัลลเหตุหลายประการ โดยเฉพาะ
ทางด้านภาษา ศาสนา และขนบธรรมเนียมประ
เพณี ซึ่งเป็นอุปสรรคที่จะต้องแก้ไขอย่างหนัก
หน่วง และขณะเดียวกันจะต้องเน้นถึงเศรษฐกิจ
และการศึกษาไปพร้อม ๆ กันด้วย สำคัญว่าทุก
ฝ่ายจะทำจริงแค่ไหนมิใช่หรือ ? □

หะสัน	กัมตัมมาน	สันภษณ
ปราโมทย์	กระมล	”
ประพนธ์	เรืองณรงค์	เขียนและสัมภาษณ์
น้ำ สุขอนันต์		ถ่ายภาพ